

W. Romiński, M. Krawczyk

Nysa, Rynek Garncarski, gm. loco,
woj. opolskie, AZP 93-31/-

Informator Archeologiczny : badania 27, 93-94

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nowe Miasto nad Wartą, st. 2
gm. loco, woj. poznańskie
AZP 59-32/—

Muzeum Regionalne w Jarocinie

Badania prowadził doc. dr hab. Ryszard Grygiel przy współudziale mgr mgr Eugeniusza Czarnego i Bogdana Walkiewicza. Finansowane przez Urząd Gminy w Nowym Mieście, Muzeum Regionalne w Jarocinie i Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Grodzisko stożkowate.

Stanowisko składa się z grodziska stożkowatego otoczonego wałem i fosą oraz z podgrodzia od strony wschodniej grodziska. Badania wykopaliskowe poprzedziło wykonanie odwiertów do głębokości 4,5 m. Stwierdzono występowanie do głębokości ok. 2 m gruzu ceglano-ceglanego. Wykopy założono na szczycie grodziska.

Wykop I o wymiarach 5 x 5 m założono w ćwiartce północno-wschodniej. Do głębokości ok. 0,5–1 m zalegała warstwa przemieszanego gruzu. Głębiej stwierdzono zwalisko piwnicy murowanej budowli z XVI–XVII w., której wschodnia granica przebiegała ok. 1,5–2 m od wschodniej granicy wykopu. Ślady budowli murowanej zalegały do głębokości ok. 1,9 m. Na tym poziomie we wschodniej części wykopu uchwycono narożnik drewnianej budowli z XV/XVI w. Na poziomie 2,1 m zalegał już jednolity piasek calcowy. Dokonano dwóch odwiertów do łącznej głębokości 4,6 m. Na głębokości 4,5 m stwierdzono poziom pierwotnej łąki. Oprócz ceramiki w wykopie wystąpiły m.in. liczne fragm. kafla oraz przedmiotów szklanych (kielichów i płytek witrażowych).

W ćwiartce północno-zachodniej założono następny wykop o wymiarach 3 x 2 m. W wykopie tym do głębokości ok. 2 m zalegały ruiny budowli murowanej. Poniżej, do głębokości 4,2–4,3 m, w zachodniej części wykopu znajdowała się piwnica średniowiecznej wieży obronno-mieszkalnej. Zaobserwowano ślady belek tworzących wschodnią ścianę budowli. Oprócz ceramiki wystąpiły tu militaria: bełty, hak do napinania kuszy, płytki metalowe — fragm. pancerza?

Podsumowując, w dwóch wykopach o łącznej powierzchni 31 m² zarejestrowano ślady trzech budowli: drewnianej z XIV w., drewnianej z XV/XVI w. oraz murowanej z XVI–XVII w. Wszystkie budowle noszą ślady pożaru. Odkryte budowle można powiązać ze źródłami historycznymi. Wieża XIV-wieczna stanowiła zapewne siedzibę pierwszych właścicieli Nowego Miasta — Doliwów. Budowla murowana związana jest zapewne z rodziną Rozdrażewskich herbu Doliwa, właścicieli Nowego Miasta od końca XV do poł. XVII w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Regionalnym w Jarocinie.

Badania będą kontynuowane.

Nysa, Rynek Garncarski
gm. loco, woj. opolskie
AZP 93-31/—

Muzeum w Nysie

Badania prowadzili mgr mgr W. Romiński, M. Krawczyk (autor sprawozdania). Finansowane przez inwestora prac budowlanych — Spółdzielnię Mieszkaniową „Oświata” w Nysie. Nawarstwienia miasta średniowiecznego.

Archeologiczne badania ratownicze miały na celu przebadanie terenu przeznaczonego pod zabudowę. W ramach wykopu budowlanego przebadano obszar o powierzchni 184 m².

Nawarstwienia do głębokości 2 m, na które składały się głównie humus oraz nowożytnie warstwy gruzowiskowe, usunięto sprzętem mechanicznym. Badaniami objęto nawarstwienia leżące poniżej tego poziomu, do głębokości ok. 4–4,2 m, tj. do spągu nawarstwień kulturowych. W wykopie odkryto ogółem 20 obiektów, w tym 12 kloak. Były to w większo-

ści obiekty duże, o prostokątnym lub kwadratowym zarysie i głębokościach dochodzących do 3 m. Ich ściany boczne zbudowano z poziomo ułożonych desek, łączonych na zrąb, w narożach wzmocnionych dodatkowo od wewnątrz pionowymi palami. W kloakach znaleziono ok. 200 całych lub nieznacznie uszkodzonych naczyń glinianych. Ponadto odsłonięto 4 wkopane w ziemię studzienki o konstrukcji beczkowej oraz podłogę budynku zbudowaną z masywnych desek dębowych. W nawarstwieniach kulturowych oraz wewnątrz obiektów znaleziono dużą ilość zabytków ceramicznych, wyroby ze skóry, żelaza, cyny, fragm. przedmiotów drewnianych i szkła.

W wyniku przeprowadzonej analizy dendrochronologicznej próbek drewna dębowego ustalono, że najstarszy obiekt powstał po 1244 r., natomiast podłoga budynku w 1266/1267 r. Generalnie przebadane nawarstwienia można datować na XIII oraz XIII/XIV w., a konstrukcje kloak na XV w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum w Nysie.

**Olkusz, st. 2, mury miejskie
gm. loco, woj. katowickie
AZP 98-53/38**

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Katowicach

Badania prowadzili mgr mgr J. Pierzak i D. Rozmus. Finansowane przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Olkuszu. Pierwszy sezon badań. Mury miejskie z okresu średniowiecza.

W dniach 14 V-24 VI 1993 r. w Olkuszu, w rejonie ul. Kościuszki, gdzie znajdował się niegdyś Klasztor Augustianów i wschodni odcinek murów miejskich, przeprowadzono sondażowe badania wykopaliskowe. Miały one na celu prześledzenie przebiegu muru obronnego z XIV w. oraz zlokalizowanie baszty narożnej, znanej z przekazów ikonograficznych. Odkryto fragm. muru obronnego o szerokości 210 cm, wykonanego w technice opus emplectum, licowanego miejscowym czerwonym piaskowcem. Mur ten posiada wyraźne analogie do muru odkrytego w południowej części miasta, pochodzącego z czasów Kazimierza Wielkiego (pierwsza wzmianka z 1366 r.).

Odkryto również poszukiwaną, powiązaną z murem obronnym półbasztę o wymiarach 10 x 5 m. Wstępnie datować ją możemy na schyłek XIV w. W XV w. półbasztę zamknęto murem od strony miasta. Wiązać to należy z wprowadzeniem broni palnej. Wnętrze baszty pogłębiono. W trakcie eksploracji wnętrza odkryto liczny materiał ceramiczny z XV i XVI w. Uzyskano też 9 monet — denarów jagiellońskich. W XVI w. miały miejsce kolejne przebudowy w obrębie wnętrza baszty. Wybudowano kolejny murek na osi muru obwodowego, w odległości ok. 90 cm od ściany zamykającej budowlę. Stanowił on bliżej nieokreślony wewnętrzny podział baszty.

Odkryte relikty będą wyeksponowane w projektowanym tu rezerwacie archeologicznym, który obejmie swym zasięgiem również pozostałości przylegającego do muru obronnego Klasztoru o. o. Augustianów, rozebranego w XIX w.

Materiały wraz z dokumentacją przekazane zostały do Działu Archeologii Muzeum Śląskiego w Katowicach.